

SA's Leading Past Year

Exam Paper Portal

You have Downloaded, yet Another Great
Resource to assist you with your Studies 😊

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

**SA EXAM
PAPERS**

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

**NASIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

SEPTEMBER 2022

**GEOGRAFIE V2
NASIENRIGLYN**

MARKS: 150

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 10 bladsye.

VRAAG 1: LANDELIKE EN STEDELIKE NEDERSETTINGS

- 1.1 1.1.1 B (1)
- 1.1.2 C (1)
- 1.1.3 E (1)
- 1.1.4 A (1)
- 1.1.5 D (1)
- 1.1.6 F (1)
- 1.1.7 B (1)
- 1.1.8 B (1) (8 x 1) (8)
- 1.2 1.2.1 Verstedeliking (1)
- 1.2.2 Sentrale plek (1)
- 1.2.3 Lae-orde (1)
- 1.2.4 reikwydte van goedere (1)
- 1.2.5 groei (1)
- 1.2.6 drempelbevolking (1)
- 1.2.7 lae (1) (7 x 1) (7)
- 1.3 1.3.1 'n Proses om die ongeregthede van verplasing en gedwonge
verwydering wat tydens apartheid plaasgevind het, reg te stel. (2)
[KONSEP] (1 x 2) (2)
- 1.3.2 Die begunstigdes het min of geen verbeterings aan hul lewensbestaan
gesien nie (1)
Herverdeelde grond word nie produktief gebruik nie (1)
Suid-Afrika se grondhervormings pogings het nie 'n fokus op sukkelende
boere nie (1)
[ENIGE EEN] (1 x 1) (1)
- 1.3.3 Om ekonomiese groei van diegene wat benadeel is te bevorder (2)
Om selfversorgende boere te skep (2)
Om ongeregthede/wanbalanse uit die verlede reg te stel (2)
Die nalatenskap van apartheid het die onbillike verdeling van grond
oorheers en grondhervorming daarop uit is om hierdie onreg reg te
stel (2)
Nasionale versoening (2)
Om voedselproduksie in die voorheen agtergeblewe sektore van die
bevolking te verbeter (2)
Grondhervorming sal mense help om toegang tot grond te hê (2)
Om armoede te verlig, aangesien die meeste gemeenskappe tydens
apartheid op gemeenskaplike grond gewoon het (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)

1.3.4 NA-SKIKKINGSONDERSTEUNING VIR GRONDHERVORMINGS-PROSESSE

Hersiening van grondhervormingsbeleid (2)

Maatreëls om te verseker dat herverdeelde grond produktief gebruik word (2)

Insluiting van plaaslike gemeenskappe om behoeftes te vestig deur middel van konsultasie (2)

Die vestiging van opvoedkundige sentrums in hierdie nedersettings vir die opgradering van die gemeenskappe (2)

Opleiding en ontwikkeling in moderne boerderymetodes/mentorskap aan nuwe boere (2)

Monitering en evaluering van prosesse moet betroubaar wees (2)

Monitering en evaluering van die toewysing van hulpbronne moet betroubaar wees (2)

Hersien beleide om land te koop (2)

Subsidieer kleinskaalse boerderygemeenskappe om die koop en verkoop van hul produkte aan te moedig (2)

Skep markareas vir handel (2)

[ENIGE VIER]

(4 x 2) (8)

1.4 1.4.1 Desentralisasie (1) (1 x 1) (1)

1.4.2 Beplande buurtwinkelsentrum (1) (1 x 1) (1)

1.4.3 Toegang via paaie (N2/Toegang snelweg / R346) – pas die motoriste (1)

Oop grond en ruimte vir 'n groot winkelsentrum, met parkeerplek (1)

Naby afgeleë woongebiede (kliënte/markbasis) (1) (3 x 1) (3)

1.4.4 Lok hoë gehalte fasiliteite en geriewe / opening van ondernemings/ besighede (2)

Groei van opkomende middel-inkomste sal gebied bevoordeel namate meer geld bestee word (2)

Spaar, want mense het nie meer nodig om te reis nie (2)

Permanente werk geskep / geleë naby werksgeleenthede (2)

Eiendomswaardes sal styg as gevolg van belegging in die gebied (2)

Huurmotorgebied wat metropolitaanse gebied (Oos-Londen) verbind, sal die streek bevoordeel (2)

Infrastruktuur sal verbeter word (aanvaar voorbeelde – paaie, water) (2)

Beter estetiese mooiheid as gevolg van opgradering (2)

[ENIGE TWEE]

(2 x 2) (4)

1.4.5 Misdaad in die stadskern (2)

Baie duur grond en huurgeld in die SSK (2)

Oorbevolking in die SSK (2)

Verkeersopeenhopings in die SSK (2)

Verminderde toegang in die SSK (2)

Gebrek aan parkering in die SSK (2)

Bepaalde uitbreidingsvooruitsigte in die SSK (2)

[ENIGE DRIE]

(3 x 2) (6)

1.5 1.5.1 Stedelike gebied (1)

(1 x 1) (1)

1.5.2	Stedelike uitbreiding (1)	(1 x 1)	(1)
1.5.3	Armoede (1) Werkloosheid (1) Hoë werkloosheidsyfer in die land (1) Gebrek aan vaardighede (1) Hoë koste van behuising (1) Geen behoorlike dokumentasie nie (1) Instroming van arm buitelanders/vlugtelinge (1) [ENIGE EEN]	(1 x 1)	(1)
1.5.4	Verspreiding van siektes (1) Sosiale kwessies (aanvaar voorbeelde) (1) Oorbevolking (1) Gebrek aan higiëne (1) Gebrek aan basiese dienste (aanvaar voorbeelde) (1) Misdaad (1) [ENIGE TWEE]	(2 x 1)	(2)
1.5.5	Protesaksies wat tot geweld kan oorgaan/kan lei tot geweld (aanvaar voorbeelde) (2) Brand van bande langs paaie (2) Blokking van paaie na verkeer (2) Plundering en beskadiging van besighede/winkels (2) Afbrand van plakkershutte (2) Afbrand van regering/munisipale geboue (2) [ENIGE TWEE]	(2 x 2)	(4)
1.5.6	Hervestig mense en bou ordentlike huise waar die ruimte beskikbaar is (2) Voorsien goedkoop boumateriaal om huise te bou (2) Voorsiening van behoorlike lae-koste huise / HOP-huise / Self-help behuisingskemas (2) Lewer basiese dienste aan die mense (2) Voorsien teerpaai met beter dreineringsstelsels (2) Voorsiening van waterpunte en kraanwater in die huise (2) Voorsiening van stormwaterdreinerings (2) Voorsiening van sanitasie (2) Gereelde vullisverwydering (2) Voorsiening van elektrisiteit in 'n vorm van sonpanele (2) Skuif besigheid na die streek (desentralisasie) (2) Verbeterde onderwysvoorsiening/verbeterde vaardighede (2) Verbeterde sekuriteit (2) Beter betaling / toenemende minimum loon (2) Sekuriteit verhoog deur voedseltoelae of -programme (2) Mikro-lenings vir klein ondernemings (2) Werkskepping om lewenstandaard te verbeter (2) Verhoog meer selfhelpfasiliteite (2) [ENIGE DRIE]	(3 x 2)	(6) [60]

VRAAG 2: EKONOMIESE GEOGRAFIE VAN SUID-AFRIKA

2.1	2.1.1	B (1)		
	2.1.2	A (1)		
	2.1.3	B (1)		
	2.1.4	D (1)		
	2.1.5	B (1)		
	2.1.6	B (1)		
	2.1.7	C (1)		
	2.1.8	B (1)	(8 x 1)	(8)
2.2	2.2.1	Informeel (1)		
	2.2.2	Formeel (1)		
	2.2.3	Informeel (1)		
	2.2.4	Informeel (1)		
	2.2.5	Formeel (1)		
	2.2.6	Informeel (1)		
	2.2.7	Formeel (1)	(7 x 1)	(7)
2.3	2.3.1	Insekte (1) Plaag (1) Siektes (1) [ENIGE EEN]	(1 x 1)	(1)
	2.3.2	700 ton (650 tot 750 ton) (2)	(1 x 2)	(2)
	2.3.3	Verbeter onderwys/vaardighede van boere (2) Voorsien regeringssubsidies en toelae (2) Befondsing/kapitaal deur banke (2) Skep makliker toegang tot dienste/fasiliteite (aanvaar voorbeelde) (2) Regering kan steun verskerp deur die toekenning van landboudienste (2) Grondhervormingsprogramme vir boere (2) Meer navorsing om produksie te verbeter (2) Ontwikkeling van infrastruktuur (2) Regulering en subsidie van markpryse (2) [ENIGE TWEE]	(2 x 2)	(4)

2.3.4	Dalende winsgewendheid gegewe insetkoste versus finansiële opbrengste (2) Beperkte kapitaal vir boere (2) Suikerbelasting stoot produksiekoste op (2) Onvoldoende beskerming teen goedkoop invoer (2) Gebruik van tariewe, subsidies, kwotasies maak dit moeilik om met groot markte mee te ding (2) Waterbeperkings sal die produksiekoste verhoog (2) Klein besighede sal beïnvloed word as gevolg van mededinging met grootskaalse suikerrietkwekers (2) [ENIGE VIER]	(4 x 2)	(8)	
2.4	2.4.1	Elektrisiteit (1)	(1 x 1)	(1)
	2.4.2	Werksverliese (1) Verlore produksie/plantsluitings (1) Misdaad (1) Onvoldoende belegging (1) [ENIGE TWEE]	(2 x 1)	(2)
	2.4.3	Motorkomponentverskaffers en verwante diensverskaffers word geskep (2) Ontwikkeling van skakelbedrywe (aanvaar voorbeelde) (2) Veroorsaak 'n vermenigvuldiger-effek met betrekking tot ander bedrywe (aanvaar voorbeelde) (2) [ENIGE EEN]	(1 x 2)	(2)
	2.4.4	Stygende koste van energie (2) Kragonderbrekings/beurtekrag beïnvloed produktiwiteit (2) Oorlading op ESKOM-kragnetwerk wat nie die aanvraag kan hanteer nie (2) Onbetroubare kragnetwerk (2) Diefstal van kragkabels ontwig kragvoorsiening (2) Korrupsie in die steenkoolmynsektor belemmer produktiwiteit (2) Oor-afhanklikheid van steenkool as 'n bron van energie (2) Steenkool is 'n nie-hernubare hulpbron (2) Steenkool is 'n onvolhoubare hulpbron (2) Negatiewe omgewingsimpak van steenkool (2) [ENIGE TWEE]	(2 x 2)	(4)

- 2.4.5 Baie geskoolde/ongeskoolde arbeiders verseker 'n hoë vlak van produktiwiteit (2)
 'n Goed ontwikkelde infrastruktuur wat noodsaaklike dienste lewer (2)
 Kapitaal en tegnologie om hoë produksievlakke te handhaaf (2)
 Wye verskeidenheid grondstowwe om industriële ontwikkeling te ondersteun (2)
 Digte/groot bevolking skep 'n beskikbare mark/hoër koopkrag (2)
 Gelyke grond fasiliteer die ontwikkeling van nuwe bedrywe (2)
 Goed ontwikkelde vervoerstelsel om grondstowwe/goedere te vervoer (2)
 OR Tambo bied toegang tot internasionale beleggers (2)
 Wye verskeidenheid gevestigde sekondêre en tersiêre bedrywe (2)
 Johannesburg wisselkoers (JSE) is in die PWV/Gauteng (2) geleë.
 Kommersiële en ekonomiese middelpunt van Suid-Afrika (2)
[ENIGE DRIE] (3 x 2) (6)
- 2.5 2.5.1 KwaZulu-Natal (1) (1 x 1) (1)
- 2.5.2 Elektronika (1)
 Agro-verwerking (1)
 Farmaseutiese (1)
 Klere en tekstiele (1)
 Motor (1)
[ENIGE EEN] (1 x 1) (1)
- 2.5.3 King Shaka (1) (1 x 1) (1)
- 2.5.4 Skep 'n aerotropolis vir voorsieningsketting logistiek/lugvaart (2)
 Om 'n moderne lughawe te wees – dit kan groter vliegtuie akkommodeer met 'n 3,7 km aanloopbaan of uitvoere (2)
 Dube terminaal kan groot volumes goedere hanteer (2)
 Baie meer vliegtuie kan gelyktydig geakkommodeer word (2)
 Verbeterde bedryfsomgewing met logistieke sones (hubs) wat dit ondersteun (2)
 Gekoppelde infrastruktuur geskep om op internasionale skaal mee te ding (2)
 Om beleggers in verskillende sektore te lok (aanvaar voorbeelde) (2)
[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)
- 2.5.5 Verminder die werkloosheidsyfer/skep werk (2)
 Ontwikkel die plaaslike ekonomie deur meer inkomste onder die plaaslike gemeenskappe te skep (2)
 Verminder armoede in die gebied (2)
 Verhoog die lewenstandaard/lewensgehalte (2)
 Verminder die misdadervlakke (2)
 Verbeter vaardighede en kennis van mense (4de industriële revolusie) (2)
 Nuwe ekonomiese markte is geskep (2)
 Opgradering van eThekweni/Richardsbaai-hawens (2)
[ENIGE TWEE] (2 x 2) (4)

- 2.5.6 King Shaka Internasionale lughawe is naby / Aerotropolis-inisiatief aan die gang (2)
Paaie (N2) is goed ontwikkel (toeganklik) en is opgegradeer om groter volumes te ondersteun (2)
N3 na Gauteng is 'n belangrike mark (2)
Spoorwegskakels na Gauteng en ander streke bied vervaardigers en uitvoerders goeie voorsieningsketting- en marktoegang (2)
Durbanse hawe wat invoer en uitvoere ondersteun is naby opgegradeer (2)
Richardsbaai hawe wat invoere en uitvoere is ondersteun naby opgegradeer (2)
Lughawe Stad en besigheid (passasier) omgewing is 'n moderne modale handelspoort na die wêreld / wêreldklas vragfasiliteite (2)
Infrastruktuurontwikkeling in Dube-handelsone wat alle belanghebbendes in die gebied verbind (2)
Fasiliteite soos Dube-connect sal die streek in staat stel om uit te brei met sy hulpbronne beskikbaar vir die Dube-bedrywighe (2)
Infrastruktuur ondersteun beide swaar en ligte nywerhede (2)
Groot damme en pypleidings bied toegang tot water vir industriële ontwikkeling (2)

[ENIGE DRIE]

(3 x 2)

(6)

[60]

AFDELING B**VRAAG 3: GEOGRAFIESE VAARDIGHEDE EN TEGNIEKE****3.1 KAARTVAARDIGHEDE EN BEREKENING**

3.1.1 D (kommunikasietoring) (1) (1 x 1) (1)

3.1.2 C (1 455) (1) (1 x 1) (1)

3.1.3 A (verhouding) (1) (1 x 1) (1)

3.1.4 VS = 1 cm verteenwoordig 10 m
10 x 100 cm = 1 000 cm (1)

VS = 1 : 1 000 (1)

HS = 1 : 10 000 (1)

VE = $\frac{1 : 1\,000}{1 : 10\,000}$ (1) **OF** $\frac{1}{10\,000}$ (1)

$\frac{1}{1\,000} \times \frac{10\,000}{1}$

25 keer (1) (4 x 1) (4)

3.1.5 Ja (1) (1 x 1) (1)

3.1.6 Die vorm van die kenmerk op die landskap is duideliker wanneer dit vertikaal is (1)

Dit beklemtoon die topografie van die landskap (1)

Beklemtoon vertikale eienskappe wat te klein is om relatief tot die horisontale skaal te identifiseer (1)

Spesifieke kenmerke is meer herkenbaar / duideliker (1)

[ENIGE TWEE] (2 x 1) (2)

3.2 KAART- INTERPRETASIE

3.2.1 (a) Lineêr / Lyn / Lint (1)

[ENIGE EEN]

(1 x 1) (1)

(b) Dit het langs die pad ontwikkel (717) (1)

(1 x 1) (1)

3.2.2 Dit is tussen heuwels geleë / beskutte terreine (1)

Dit is naby vervoernetwerke/paaie geleë (717)/N1 naby (1)

Droë punt/Geleë weg van rivier (1)

[ENIGE TWEE] (2 x 1) (2)

3.2.3 Philippolis het vervoerroetes wat dit met die omliggende landelike gebiede verbind / paaie uit verskillende rigtings konvergeer (2)

Dit het baie stedelike dienste (Aanvaar ander voorbeelde soos

Kerke/Skole/Polisiestasies/Poskantoor/Biblioteek/Winkels/

Hospitale/Ontspanningsfasiliteite) (2)

Mense van die omliggende landelike gebiede kan hierdie stedelike dienste gebruik (2)

Paaie uit verskillende rigtings konvergeer (2)

[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)

- 3.2.4 Die invloedseer neem toe/strek/groter (1) (1 x 2) (2)
- 3.2.5 Die paaie sal die toeganklikheid van Philippolis verhoog wat meer kliënte van 'n groter afstand lok (2)
Mense sal van ver af reis om goedere en dienste in Philippolis te verkry. (2)
Die paaie verhoog toeganklikheid vanuit verskillende rigtings (2)
Die omvang sal toeneem (2)
[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)
- 3.2.6 Stop na 'n lang reis (2)
Hervulling van motor (2)
Koop goedere wat nodig is vir reis, bv., verversings (2)
Help plaaslike ekonomie (aanvaar voorbeelde) (2)
[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)

3.3 GEOGRAFIESE INLIGTINGSTELSELS (GIS)

- 3.3.1 Afstandwaarneming (1) (1 x 1) (1)
- 3.3.2 Simbole wat op die topografiese kaarte gebruik word, is standaard/dieselfde (2)
Skaal van 1 : 50 000 word op alle Suid-Afrikaanse topografiese kaarte gebruik (2)
Kontoerintervalle is altyd 20 m (2)
Formaat van die indeksvel is dieselfde (2)
Lineêre skaal duidelik op alle kaarte (2)
Formaat om magnetiese deklinasie op die kaart aan te dui, is dieselfde (2)
Alfa-numeriese roosterselle word op alle topografiese kaarte gebruik (2)
[ENIGE EEN] (1 x 2) (2)
- 3.3.3 Foto's (2)
Satellietbeelde (2)
Toetsing van natuurlike omgewing bv. toets grond- en waterkwaliteit (2)
Fisiese metings met behulp van sekondêre data (2)
[ENIGE EEN] (2 x 1) (2)
- 3.3.4 Reliëf/Topografie (1)
Grondgebruik (1)
Geologie (1)
Plantegroei (1)
Dreinerings (1)
[ENIGE TWEE] (2 x 1) (2)
- 3.3.5 Wal (1) (1 x 1) (1)
- [30]**

TOTAAL: 150